ÇOCUK YUVASI

AYLIK ÇOCUK MECMUASI AĞUSTOS 1971 SAYI 114

30 AĞUSTOS ZAFERİNİZ KUTLU OLSUN

ÇOCUK YUVASI KULÜBÜ ÜYELERİ

Özlem Nur
İstanbul - 1964

Atacan Yücel

Münevver Büyükşekerci
Bursa

Esin Kıvılcım
İstanbul - 1961

Memoş Satar
İskenderun - 1967

Erdoğan Memiş
Çankırı - 1957

Gönül Koşal
Pendik - 1960

Bahar Ürel
İstanbul - 1963

Cumhur Ürel
İstanbul - 1962

Fuat Erdoğan
İstanbul - 1956

Erdal Genç
İstanbul - 1955

Yeşim Özol

İyiye güzele doğru

Gün geçtikçe artan ilginizle, bana gönderdiğiniz sevginizi belirten mektuplarınızla öyle mutlu oluyorum ki...

İnsan işini severse başarılı olmasını engelliyen her türlü engeli ortadan kaldırır yok eder. Ben sadece işimi değil belki de ondan çok sizleri seviyorum. Sizlere yararlı olmak, yaşantınızdaki bir boşluğu giderip, dostluk kurmak benim için herşeyden değerli.

Çok uzaklardan gelen mektuplar arasında bana hayatının ilk mektubunu yazanlar (okunması çok zor da olsa) beni nasıl sevindiriyor, ilk çektirdiği ve kırışıklığından çok saklayıp kimseye vermeye kıyamadığı anlaşılan, fotoğrafını bana gönderenler, beni nasıl mutlu ediyor sizlere anlatamam.

Karşılıksız ne sevgi ne de dostluk olur. Eğer bizi sevmelerini, saygı duymalarını istiyorsak, etrafımızdakilere saygı ve sevgimizi göstermekten çekinmemeliyiz.

Maddî değerlerin insanları her gün biraz daha köleleştirdiği çağımızda; «İyiye, güzele, doğruya», yüce ve soylu düşünce ve davranışlara yönelen her türlü araçtan yararlanmak zorundayız.

ÇOCUK YUVASI

30 Ağustos zafer günümüz

Enver Naci Gökşen

30 Ağustos... Kurtuluş Savaşımızın «Başkumandanlık Meydan Muharebesi» adını alan büyük zafer günü... Yıl 1922. Bundan 49 yıl önce. Başkomutan Mustafa Kemal Paşa'nın doğrudan doğruya yönettiği bu savasta Yunan ordusu Dumlupınar'da dört yandan sarılarak perişan edildi.

30 Ağustos'un başlangıcı «Büyük Taarruz»dur. Yani düşmana karşı en büyük saldırışımız. Bu kükreyişimiz 26 Ağustos sabahı başladı.

Türk Ulusu için bir ölüm-kalım savaşı olan «Büyük Taarruz»un planlarını M. Kemal Paşa, bütün ayrıntılarıyle, çok önceden hazırlamıştı: Düşman ordusuna karşı olanca gücümüz ve inancımızla savaşacağımız, onları İzmir kıyılarından denize dökeceğimiz günlerin başlangıcı 26 Ağustos olacaktı.

Türk ordusu, sabahleyin Başkomutanlarının «hücum!» emrini alır almaz düşmana saldırdı. Başkomutan, Türk ordusunu Afyonkarahisar'daki Kocatepe'den yönetiyordu.

Sabah saat 5.30'da Türk topcuları ateşe başladılar.

Yunanlıların bir yıldır güçlendirdikleri, ele geçirilmez sandıkları savunma yerlerini Türk askeri bir günde ele geçirdi.

Bu amansız savaş, 26 Ağustostan 30 Ağustosa kadar sürdü. Düşman ordusunu dört bir yandan kuşatmıştık. 30 Ağustos günü, o çetin meydan savaşı başlamadan önce cepheleri dolaşan, hazırlıkları tamamlayan M. Kemal Paşa:

«Türk'ün kurtuluş güneşi, 30 Ağustos sabahı, ufuktan bütün parlaklığıyle doğacaktır...»

*«Düşman ordusu, kesin olarak yok edilecektir...»*diyordu.

30 Ağustos akşamı ortalık karardığı zaman hücuma geçen Türk ordusunun karşısında Yunan ordusu diye bir şey kalmamıştı. Kaçıyor, kaçıyor-

lardı... Ama yurdu, düşman kalıntılarından da temizlemek gerekti. M. Kemal Paşa, ordusuna:

«Ordular, ilk hedefiniz Akdeniz'dir. ileri!..» Komutunu verdi.

Artık, ordularımız Uşak'tan batıya, yani İzmir'e doğru yıldırım gibi ilerleyerek rasgeldiği yerde düşmanı perişan ediyordu. Düşman, topunu tüfeğini, her şeyini, her şeyini bırakarak kaçıyordu İzmir'e doğru. Bir sürü düşman askerini de esir almıştık. Bu arada Yunan orduları Başkomutanı Trikopis de esir edildi ve Mustafa Kemal Paşa'nın huzuruna çıkarıldı. M. Kemal Paşa, tutsak Trikopis'e son derece nazik davrandı, onun elini sıktıktan sonra:

— Oturun general, dedi, yorulmuş olacaksınız...

Ve sigara, kahve ikram etti.

Trikopis, şaşkın şaşkın M. Kemal Paşa'ya bakıyordu. İlk sözü şu oldu:

— Sizin bu kadar genç olduğunuzu bilmiyordum General!...

Galip Başkomutan M. Kemal Paşa, gerçek bir incelik ve ağırbaşlıkla, tutsak generali teselli etmeye çalıştı:

— Eğer görevinizi sonuna kadar yaptığınıza inanıyorsanız içiniz rahat olabilir general!...

Ve daha bazı avutucu, centilmence sözler: Kazanmakla kaybetmenin savaş talihi olduğu, Napolyon gibi büyük bir komutanın başına bile yenilgi ve tutsaklık acısının geldiği...

Sonra, Trikopis, nasıl yakalandığını anlattı:

— Öyle bir an geldi ki tüfeklerimizi bile işletemiyecek kadar dara düştük. İşte bu anda karşımızda süngüler parıldamaya başladı. Arkamız, önümüz, heryanımız süngü, süngü ve süngü doluydu. Böylece iş bitmişti. Atımı bile bulamıyordum. Ormanlar içine koşarak kaçmaya çalıştık...

Düşman bozgunu, 9 Eylül günü İzmir'in kurtuluşu ile sonuçlandı ve 30 Ağustos böylece zafer meyvelerini vermiş oldu...

30 AĞUSTOS ZAFER BAYRAMI

Yirmi altı ağustos günü şahlanan ordu
Dört gündür, hiç durmadan yürüyor, yürüyordu.

«Üç ayda geçilmez!» denilen siperleri,
Tel örgüsü, top, tüfek, tuzak dolu yerleri

Bir hamlede çiğnemiş, arkasına varmıştık,
Afyonkarahisar'ı bir günde kurtarmıştık.

Her yandan kuşatılan düşman düştü dağlara,
Sürü sürü yığıldı, kaçtı Dumlupınar'a.

Orda büyük bir meydan savaşına giriştik.
Gün batarken bunu da zaferle bitirmiştik.

Başkomutanları da geçmişti elimize;
Yüce Türk'ün önünde o da gelmişti dize.

«İlk hedef Akdeniz'dir» emrini alan ordu
9 eylül günü İzmir'e giriyordu.

Bu zafer bayramını işte hakettik;
Bu zaferle kurtulduk, yaşıyoruz başı dik!

Rakım Çalapala

Kütahya çinileri

KÜTAHYA'NIN KURTULUŞU

Kurtuluş Savaşı'mızın en çetin anları Kütahya topraklarında geçmiştir. İzmir'i ele geçirerek doğuya doğru ilerleyen düşman, ilk kez Kütahya dolaylarında karşılanmış ve millî çeteler tarafından burda büyük kayıba uğratılmıştır.

1920 yazında Simav, Uşak gibi ilçeleri ele geçiren düşman 1921 Temmuzunun 17 sinde Kütahya'ya girdi. Başkomutan Mustafa Kemal'in büyük taaruz sonunda düşmanı yenilgiye uğratmasıyla bölge bir kaç gün içinde Türk bayrağına kavuştu. 30 Ağustos 1922 zaferi, Kütahyanın bir küçük kasabası olan Dumlupınar' da kazanıldı. Burada şehit düşen aziz askerlerimizin anılarına Dumlupınar Zafer Anıtı adıyla bir anıt yapılmıştır.

Madenleriyle, şeker ve porselen fabrikalarıyla, bütün dünyayı hayranlık içinde bırakan Türk'ün ince süsleme zevkini, üstün kabiliyetini tanıtan çiniciliğiyle, tarım ürünleri ile en verimli illerimizden biri olan Kütahya'mız tarih sayfalarındaki şanlı yerinden başka yurdumuzun kalkınması yolunda da her geçen gün büyük katkılarda bulunmaktadır.

30 Ağustos zaferi ve Kütahya'nın kurtuluşu dolayısıyla aziz şehitlerimizi bir kere daha saygıyla anıyor, Kütahyalıların bayramlarını kutluyoruz.

BİTLİS'İN KURTULUŞU

Ne zaman ve kimler tarafından kurulduğu kesin olarak bilinmiyen Bitlis'in adına ait bir efsane halâ anlatılmaktadır.

Makedonya kıralı İskender, kumandanlarından Badlis'e hiç kimse tarafından kuşatılmayacak bir kale yaptırmasını emreder. Yer olarak ta Bitlis ovasını işaret ederek oraya verdiği önemi açıklamış olur. Sonra sefere çıkar. Seferden dönünce kalenin bittiğini memnunluk içinde görür ve hemen kaleye girmek ister. Fakat onu içeri almazlar. Bu duruma çok kızan İskender ordusuyla kaleye saldırır. Kaleyi elde edemeyince ordusuyla geri çekilmeye karar verirken, kalenin kapıları açılır ve onu içeri buyur ederler. İskender Badlis'e bu hareketinin nedenini sorunca Badlis:

— Sizin buyruğunuzu yerine getirdim. Kalenin ele geçirilmeyecek kadar sağlam yapılmasını istemiştiniz. Kaleyi siz bile alamadınız. Der.

Bunun üzerine İskender bu kaleye Badlis adını verir. Giderek Badlis adı Bitlis olur.

Bu şehrin daha Asurlular zamanında, İskenderin Anadolu seferinden çok önce kurulmuş olması efsaneyi çürütüyorsa da gene de halk arasında anlatılagelmektedir.

1965 yılında Bitlis'e gelen Evliya Çelebi, o zaman Bitlis Kalesi içinde 300 ev olduğunu, şehrin yarısını Han sarayının kapladığını, asırlık Bitlis şehrinin ise 17 mahalleden meydana geldiğini anlatır. M.S. 541 yıllarına kadar derebeyleri idaresinde olan Bitlis'e 641 yılında Araplar hakim oldular. Selçukluların Anadoluya girmesiyle Bitlis Türk ordularının karargâhı ve uğrak şehri oldu. 14. Yüzyılda ise Karakoyunlu hükümeti idaresine geçti. Daha sonraları idareyi Akkoyunlular, onlardan sonra da Safaviler ele aldılar.

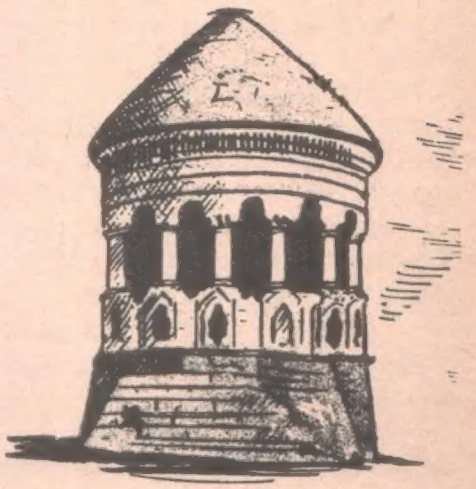

Yavuz Sultan Selim'in Çaldıran seferi zamanında Osmanlılar eline geçen Bitlis 19. yüzyıl ortalarına kadar yerli beylerin idaresi altında kaldı. 1894 te Reşit Paşa bu beylik idaresine son verdi. 1879 da Siirt, Muş ve Genç illerini de içine alan bir vilayet oldu. Birinci Cihan Savaşında Rusların saldırısına uğradı. Şehir çok zarar gördü fakat halk düşmana teslim olmadı. Sonunda büyük kurtarıcısı Mustafa Kemal'in kolordusu tarafından düşmandan kurtarıldı. Önceleri Muş vilayetine bağlı bir kaza iken 1936 da vilâyet oldu.

Kahraman Bitlis'lilerin kurtuluş bayramları kutlu olsun.

HİKÂYE 333333

TURAN ÜLKÜMEN

Biraz evvel gördüğü tatlı rüyayı hatırladı ve derin bir göğüs geçirdi. Sonra, yanında, yükünü boşaltmakta olan bir gemiden çıkan seslere benzeyen bir takırtı ile horlayan karısını dürttü:

— Hişt, hişt... Safinaz, dedi. Uyan...

Safinaz hanım uykusunu alamamış olmanın şaşkınlığı içinde çipil gözlerini araladı. Başucunda duran idare lâmbasının fitilini yükseltti. Duvardaki eski saate baktı: Gecenin tam on ikisi...

— Ne o bey, dedi. Hasta mısın?

Hacı Ali efendi, paslı ve boş bir tenekenin yuvarlanırken çıkardığı gürültüleri andıran uzun bir kahkaha attı:

— Yo, dedi. Ne hastayım, ne de aklımı kaçırdım. Fakat hemen yarın 500 bin liralık bir adam olacağıma dair bahse girerim. Dur sözümü kesme. Nasıl mı? Bak anlatacağım:

Rüyamda yüksek bir kayanın üstüne oturmuş, balık tutuyormuşum. Oltanın yemini tazelemekle meşgul olduğum bir sırada omuzuma bir elin hafifçe temas ettiğini hisseder gibi oldum. Döndüm, ak sakalları dizkapaklarına uzamış, nur yüzlü, asırlık bir ihtiyar. Kulağıma, sanki gizli bir şey söyliyecekmiş gibi eğildi: «Evlâdım, dedi. Senin kısmetin işte şu balık sepetinin içindedir. Onları üçer üçer say ve sonra düşün... Elde edeceğin rakamı unutma emi!..»

İhtiyara: «Peki efendim» dedim ve sepeti boşaltıp saymağa başladım balıkları: Bu üç balık bir, bu üç balık da bir, etti iki tane üç, diye. Neticeyi aldıktan sonra bir defa da kontrol ettim. Beş tane üç bir tane iki.. Bu nedir, ne olacak? diye düşünürken ihtiyarın az evvel duyduğum yumuşak sesi, üstünde oturduğum kayanın tâ derinliklerinde duyuldu. Bu defa: «Evet, dedi, beş tane üç bir tane iki..» ses hemen kayboldu ama, ben de «tamam, buldum» diye haykırdım:

«333332.»

Balıkları sepete dolduracağım zaman oltamın denize yuvarlanmış olan ucunda da bir balık gördüm...

Hacı Ali efendi, karısının ellerini hararetle sıkarken:

— Ne rüya, değil mi, Safinaz? dedi. Bak şimdi yarın sabah, ilk iş olarak şehirdeki bütün bayileri dolaşıp 333332 numaralı bileti bulacağım. Göreceksin o bilete tam yarım milyon lira isabet edecek...

Kocasının rüyasını kâh şaşkınlıkla, kâh sevinç ve memnuniyetle, kâh hayret içinde dinliyen ihtiyar kadın üzgün bir sesle: «Hayır» dedi ve hemen ilâve etti:

— 333332 değil bir de oltadaki, etti333333.

Hacı Ali efendinin yüzündeki imtihanda büyük başarı kazanmış öğrencilerin gururla dolu masum sevinç ifadesi, yerini bidenbire endişelerle değiştiriverdi. Sonra bir şaşkınlık anı geçirdi ve nihayet anî bir kararla:

— Hayır, dedi, 333332. Çünkü sakallı adam bana «say» dediği zaman beş tane üç, bir tane de iki saymıştım.

Safinaz hanımla Hacı Ali efendi bu üç ile iki meselesi yüzünden bir saatten fazla münakaşa ettiler ve nihayet Ali efendinin mantığı ağır bastı: 333332. numaralı biletin alınmasına karar verdiler.

O gece sabaha kadar, iki ihtiyar başbaşa verdi, 500 bin lira ile neler alacaklarını, neler yapacaklarını düşünmekle vakit geçirdiler.

Sabah erkenden Ali efendi yola koyuldu. Aramadığı yer, sormadığı bayi kalmadı ama, 333332 numaralı bileti de bir tütüncü, kolalı kolalı gömlekli bir gence tam satılacağı sırada yakaladı. Ali efendi, kolalı gömlekliye bir iki buçuk liralık uzattı. Bu senin hakkın, al evlâdım» dedi. Biletin parasını da ayrı olarak tütüncüye ödedi. Fakat rüyasını anlatmaktan da kendini alamadı.

Ali efendi, mahallesindeki kahvehanenin yolunu tutarken, kolalı gömlekli genç de Hacı efendinin arkasını uzaktan takip etmeğe başlamıştı.

Kahvehanede saatlerce oturdu Ali efendi. Üç nargile, üç kahve, beş de çay içti Akşam gazetesini bekledi. Kolalı gömlekli genç adamın, kahvenin bir köşesine çekilip kendisini gözetlediğinden de haberi yoktu.

Nihayet kapı önünde çırtlak bir ses duyuldu: «Çıktı, Numara gazetesi çıktı, yazıyor..» Ali efendi yerinden fırladı: «Ver evlât, dedi. Ver üç dört tane»

Elindeki gazeteleri boş bir masanın üzerine serdi, büyük ikramiyenin çıktığı numarayı aradı, buldu. Gazete şöyle yazıyordu: «Büyük Bayramın büyük ikramiyesi 333332 numaralı bilete isabet etti.»

Ali efendi gırtlağı koparcasına «tamam» diye bağırdı ve arkasından kimsenin anlıyamıyacağı kadar yavaş bir sesle birşeyler mırıldanarak kahveden çıktı.

Evde, zavallı iki ihtiyarın büyük sevinci birkaç saatten fazla devam etmedi. Çünkü radyonun haberler bülteninde büyük ikramiyenin 333333 numaralı bilete isabet ettiği bildirildi.

Karı koca evvelâ bir şaşkınlık anı geçirdiler sonra saatlerce münakaşa ve kavga ettiler. Safinaz hanım 33 yıllık evlilik hayantında ilk defa kocasına haklı olduğunu kabul ettirebilmişti ama, bu ona tamam yarım milyon liraya malolmuştu.

Ertesi sabahki numara gazetesindeki şu habere de en çok hayret eden zavallı Ali efendi oldu: «Dünkü sayımızda bir tertip hatası ile büyük ikramiyenin 333332 numaralı bilete isabet ettiğini bildirmiştik. Bunu 333333 olarak düzeltir, özür dileriz.»

Yarım milyondan tamamen ümüdini kesmiş olan Ali efendi, teselli mükâfatına da razı olduğu belli olan bir kabullenişle biletini konsolun gözünden çıkardı, fakat birdenbire gözleri dehşetle açılıverdi.

«— Bu olamaz Safinaz, olamaz diye bağırdı.

Safinaz hanım kocasının feryadına koşarak geldi. Elindeki bilete, işaret ettiği numaraya baktı. Burada yazılı olan numaranın 333332 değil, 333333 olduğunu hayretle gördü...

İhtiyar karı - koca sevinç gözyaşları içinde birbirlerini kucakladılar. Biletlerin numarasının nasıl değiştiğini bir an için bile olsa düşünmediler.

Fakat siz küçük okuyucularım merak ettiniz değil mi? Dinleyin öyleyse sizlere kısaca anlatıvereyim:

Kolalı gömlekli delikanlı Hacı Ali efendinin rüyasını evvelce dinlediği için aynı seri içinde bulunan 333333 numaralı bileti tütüncüden almış sonra, her ihtimale karşı , Ali efendiyi takip etmişti. Kahvehanede numara gazetesinde büyük ikramiyenin 333332 numaralı bilete isabet ettiğini okuyunca Hacı Ali efendinin peşine takılmış, karı koca akşam yemeklerini yerlerken usulcacık girdiği yüklükten çıkmış, konsolun gözündeki biletle cebindekini değiştirivermişti.

OKUNACAK KİTAPLAR

Elma Ağacı

(Yazan: Şükrü Enis Regü. Atlas Kitabevi)

Yıllar önce, çocuklar için *Bayram Yeri* adlı bir şiir kitabı çıkarmış olan Şükrü Enis Regü'nün son günlerde yayınladığı *Elma Ağacı* adlı şiir kitabını gördünüz mü?...

Güzel, değerli çocuk şiirleri yazan Ş. Enis Regü'nün *Elma Ağacı*'nda beğenerek okuyacağınız ve ezberlemek isteyeceğiniz neşeli, içli birçok şiir var. Size, bunlardan bir tanesini aktarıyoruz: *Ver Elini Tatil.*

Yaz geldi ver elini tatil!
Artık çıkarmalıyım bisikletimi;
İstediğim gibi dolaşmalıyım bahçelerde.
Hiç evde oturabilir mi insan
Bu sıcak günlerde?

Herpazar sizi plajda beklerim,
Haydi hoşça kalın arkadaşlar!
Şimdi dört gözle bekliyor beni
Ağaçlara kurduğum salıncaklar.

Sizinle çok güzel günler yaşadık,
Okulum, karatahtam, sıralarım.
Hepinize allahısmarladık,
Sizi unutmayacağım!

Türk İkizleri

(Yazan: Cahit Uçuk. Matbaacılık T.A.O.)

Dünyaca tanınmış bir «İkizler» dizisi vardır. Dünyanın birçok uluslarının yer aldığı bu dizide «*Türk İkizleri*» de bulunmaktadır.

Türk İkizleri, Milletlerarası Andersen Çocuk Kitapları yarışmasını kazanarak «şeref listesi»ne alınmış, yazarına da «liyakat madalyası» ve-

rilmiştir. Kitap, ayrıca İngilizceye de çevrilmiştir.

Şimdiye kadar iki yazarımız «Milletlerarası Çocuk Kitapları Birliğinin Andersan Armağanı»nı kazanmıştır: *Açıl Sofram Açıl* adlı masal kitabıyla ünlü masalcımız Eflâtun Cem Güney ve *Türk İkizleri* ile Cahit Uçuk.

Türk İkizleri'ni şöyle özetleyebiliriz:

Fatma Bibi, eşi Hasan Onbaşının ölüm haberinden sonra, ilkokula giden ikiz çocuğu Parlak (kız), Durak (erkek) ile yaşamaya ve onları yetiştirmeye çalışır.

Köydeki evlerinin kümesinden tavuk çalınmasına engel olmak için kurdukları tuzağa yanlışlıkla, yersiz yurtsuz bir adam olan Abuk Hasan düşer. Aile, Hasan'ı yanlarına alırlar. Hasan, onlara destek olur.

İkizlerin bütün günleri evin işlerine yardım etmek ve köy çocuklarıyle oynamakla geçer. Zaman zaman da annelerinden babalarının ölümünü sorarlar: Hasan Onbaşı, bir miras işi için gittiği yerden dönerken bir deniz kazasına uğramıştır. Oysa, Hasan Onbaşı sağdır. Bu gerçeği Abuk Hasan ile Parlak, kaymakamdan gelen bir mektup üzerine öğrenirler. Fakat bunu, Fatma Bibi ile Durak'tan saklarlar.

En sonunda, kasabaya taşındıktan sonra babaları çıkagelir: Bindiği vapur batınca bir kalıntı parçasına sarılark ölümden kurtulmuş, bir süre Mısır'da sıkıntılı bir hayat geçirmiş ve yuvasına dönmüştür..

Gizli Bahçe

(Yazan: F. H. Brunett. Çeviren: M. Doğon Özbay - İyigün Yayınları.)

Mary, Hindistan'da doğmuş bir İngiliz çocuğudur. On yaşındayken bir kolera salgınında anne babasını kaybedince İngiltere'deki dayısının yanına dönmek üzere Hindistan'dan ayrılır.

Mary, yolculuğu sırasında dayısı ve kalacağı şato hakkında birçok şey öğrenir: Dayısı kamburdur. Şatoda pek oturmaz. İnsanlardan kaçar. Yengesi onyıl önce ölmüştür. Şatoda kilitli ve girilmesi yasak yüz tane oda vardır.

Mary, şatoda dost olduğu bir hizmetçi kızdan on yıldır kilitli olan bir gizli bahçenin bulunduğunu öğrenir. Mary, bu bahçeyi çok merak eder. Bir gün şatoyu gezerken duyduğu bir çocuk sesiyle de çok ilgilenir, gizlice odasına girer. Anlar ki bu çocuk, ayaklarından sakat diye odaya kapatılmış olan dayısının oğludur.

İyi kalpli Mary, bir arkadaşıyla beraber gizli bahçeyi bulur. Bahçeyi yeniden canlandırırlar. Mary, dayısının oğluna yaşamayı sevdirir, onu da canlandırır. Hasta çocuk, gizli bahçeyi görmek ister. Oraya götürürler onu da. Temiz hava, güneş bu çocukcağızın sağlığına iyi gelir. Arkadaşları kendisine yürüme denemeleri de yaptırılar. İyileşir bir şeyciği kalmaz.

Her şey, şatodakilerden gizli olarak yapılmıştır.

Dayı, bir gezi sonunda gizli bahçeye girer. Orada oynaşan çocukları görür. Oğlu da koşarak boynuna sarılır. Baba-Oğul çok mutludurlar. Ona herşeyi anlatırlar.

Yuvanın Neşesi

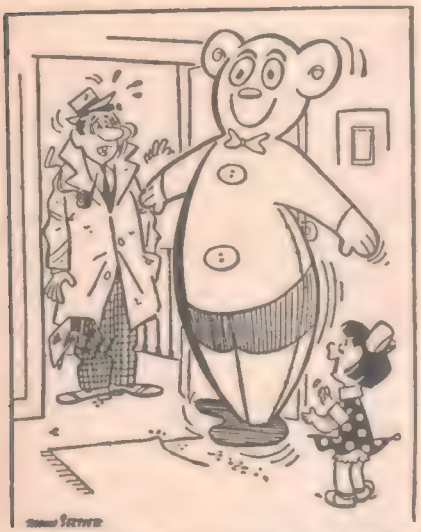

«Plâstik bebeğimi beğendin mi baba?»

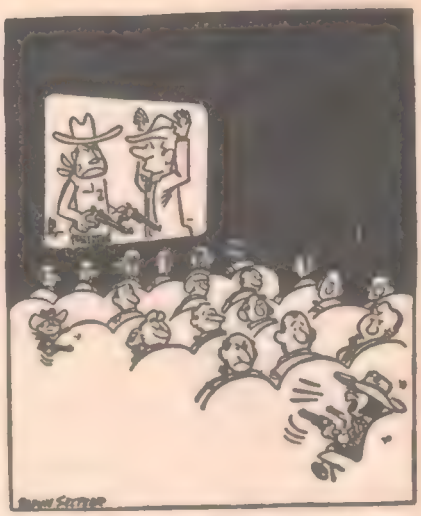

«Çuvvv... çuvvv... Vurdum seni...»

Sevgili Çocuk Yuvası

Klübünüze üye oluyorum. Acaba size arada sırada fıkra ve bilmece yolluyabilir miyim? Aşağıdaki bilmeceyi Çocuk Yuvası Okurlarına yayınlarsanız memnun olacağım.

Bir Üyeniz

Bilmece:

Kapının arkasına saç koydum, ben insanı aç koydum.

Cevap : Oruç ve Ramazan

Fıkralarım ise şunlardır.

1 — Bir doktor iki hastasını ameliyat eder. Hastalar kendilerine geldikten sonra biri ötekine «Bizim doktor çok dalgındır. Hatta şu anda bizi ameliyat yaptığını bile unutmuştur» der. Bu konuşmaları kapının aralığından istifade edip dinleyen doktor içeri girer:

— Sizi ameliyat ettiğimi daha unutmadım. Fakat işin aksine bakın ki gözlüğümü ameliyat esnasında karnınızda unutmuşum. Ve hanginizin karnında unuttuğumu hatırlıyamıyorum, der.

2 — Eski Yunan filozoflarından biri birgün sokakta giderken şehrin valisine rast geldi. Vali micazı sert bir adamdı. Filozofa nereye gittiğini sordu. Filozof Nereye gittiğimi ben de bilmiyorum, diye cevap verdi. Bunun üzerine vali adamlarına bağırdı. «Bunu hapse götürün.» Filozof tatlı bir gülümseyişle dedi ki:

– Gördünüz mü efendim. Sözüm doğru değil miymiş. Ben hapse gideceğimi nerden bilirdim ki.

Adresim:

Okul: Yasemin Gürer sınıf 5-B No: 54 Atatürk ilkokulu Karabük

Ev: Yasemin Gürer Hürriyet cad. Belediye Ap. No: 60/7 Karabük

Ali ile Veli avdaydılar. Veli havada uçan bir kekliğe ateş etti, fakat vuramadı. Halbuki o ana kadar durmadan nişancılığından bahsetmişti.

Ali niçin kuşa vuramadığını sorduğu zaman ,Veli şu cevabı verdi:

— Ne yapayım kuş zig zaglı uçuyordu. Zige ateş ettim, halbuki bu esnada o zaga geçmiş bulunuyordu.

İki deli birbirini kandırmaya çalışıyordu.

— Şimdi bir şey yapacağım, eğer aklın varsa hemen farkedersin.

— Peki,yap.

— Söyle bakalım, ben ne yapıyorum?

— Hiiiç... Ayakta duruyorsun.

— Beşinci kata çıktığımı görmüyor musun?

— Canım hiç kıpırdanmıyorsun ki...

— Delinin zoruna bak! Asansörle çıkıyorum yahu...

HAYVAN SEVGİSİ

Biri, yarışmadakı geçit için köpeğinin son tuvaletini yapıyor.

Bu bayan da, yanından ayıramadığı atına akşam yemeğini veriyor.

ÖLÜMÜNÜN 96. YILI MÜNASEBETİYLE : MASALCI DEDE HANS CHRİSTİAN ANDERSEN (1805-1875)

Masalları çok seversiniz, değil mi çocuklar? Masalı kim sevmez ki, diyeceksiniz. Gerçektir bu sözünüz. Çünkü masallar, insanoğlunun renkli düşüncelerinin kıvrım kıvrım ördüğü, yaşanmış, ya da yaşanılması istenilen, kafalarında yaratılmış hikâyeciklerdir.

Masal anlatana ya masalcı dede, ya masalcı nine, ya da masalcı baba diyorlar. Hepimizin böyle cicili bicili masallar bilen büyüklerimiz vardır. Ama bunlar evlerimizin masalcı dedeleridir. 2 Nisan 1805 günü, Danimarkanın küçük bir kasabası olan Odens'te dünyaya gözlerini açan Hans Christian Andersen ise, bütün dünya çocuklarının masalcı dedesidir. Küçük Andersen doğduğu gün elbet, dünya çocuklarının sevgilisi olacağını bilmiyordu. Nitekim daha yaşlandıkça, babasının bir ayakkabıcı, annesinin de çamaşırcılık yaptığını, geçim durumlarının hiç de iç açıcı olmadığını gördü. Belki yaradılışı gereği, belki de yaşayışlarının da fakırlığe varan geçim darlığından, Andersen içine kapalı, çekingen ve sınırli bir çocuktu. Ama kitap okumayı çok seviyordu. Bir de başka tutkusu vardı ki, size düşünme zamanı bıraksam gene bulamazsınız. Şarkı söylemeyi de çok seviyordu küçük Andersen. Şarkı sözleri de yazmayı deniyordu. 11 yaşındayken küçük Andersen'in o eskicilik yapan sevgili babacığı ölüvermesin mi? Evin direği dünyadan elini çekince,küçük Andersen, daha 3 yıl geçim sıkıntılarıyla, uğraştı, durdu. 14 yaşına geldiği zaman, kocaman bir adam olmuş gördü kendini. Hayatını kazanmak için başkent Kopenhag'da yoğun bir çabaya girişti. Sahne sanatçılığına karşı içinde yepyeni bir heves uyanmıştı Andersen'in. Hem de opera eserlerinde şarkılar söyleyen bir sanatçı olmaktı meramı. Bizim, geleceğin masalcı dedesi, ne bu merakında, ne de sonradan girdiği bale okulunda gereği kadar parlak bir öğrenci olamadı çocuklar. Küçük Andersen'i elinden tutan bir kişi : okul müdürü J. Collins. İşte bu iyi yürekli büyüğü, onun için Danimarka kralından öğrenim yardımı kopardı. Andersen bu sayede bir yandan okumasını sürdürüyor, bir yandan da Avrupa da sanatıyla ilgili incelemeler yapıyordu. Hatta çocuklar, Andersen, bu gezileri sırasında İstanbul'a da uğramıştı.

Kendisi büyük bir romancı ya da oyun yazarı olmak isterdi, ama, o dünya ölçüsünde bir masal yazarı oluverdi. Onun masallarından yalnız siz küçükler değil ,bizler, babalar, dedeler, anneler de hoşlanıyoruz. Masalları 35 yabancı dile çevrilmiştir. Memleketimizde de onun birçok masalları dilimize çevrilmiştir:Çocuk hikâyeleri (Ruşen Eşref-1920), Karlar Kraliçesi, Resimli resim defteri-(Çocuk Dünyası Dergisi-1927), Küçük Deniz Perisi-(1932), Kibritçi kız-(M. Kemal-1932), Andersen hikâyeleri-(Nazım İçsel-1938), Karlar Kraliçesi-(Hayrullah Örs-1943), Parmak Çocuk, Bülbül-(Sabiha Ötüken-1944), Küçük Deniz Perisi-(Sabiha Ötüken-1945), Andersen Hikâyeleri (Nazım İçsel (1946), Gölge, Çakmak, Kelebek (Şevket Rado-1948), Masallar (Nurullah Ataç), Garipçik (Ömer Sonal-1951), Çirkin Ördek Yavrusu (Vasfi Mahir Kocatürk-1952), Seçme Masallar (Selâhattin Batu-1953), Andersen Masalları (Muzaffer Reşit-Tahsin Yüce (1954. Andersen'in bunlardan başka, İmparatorun Yeni Elbisesi, Yabani Kuğukuşları ve Cesur Teneke Asker gibi eserleri dilimize çevrilmiştir.

Masalcı Dedemiz Andersen öldüğü zaman 70 yaşındaydı. Doğum yeri nasıl Kopenhag'sa, ölüm yeri de orasıdır. Ölüm tarihi 4 ağustos 1875'dir

Hadi onun bir kitabını alarak, onu daha iyi tanımaya çalışalım çocuklar!

BUHARLI LOKOMOTİF'İN BABASI GEORGE STEPHENSON (1781 - 1848)

Bugün içine binip, yeşil yeşil ovaları, şıkır şıkır akan dereleri, başı dumanlı dağları tıkır tıkır geçtiğimiz trenleri çeken elektrikli lokomotiflerin rüyalarda bile görülmediği çağlarda, İngiltere'de Wylam kentinde bir çocuk dünyaya geliyordu. Ailesi adına George Stephenson (Corc Stevenson) koymuştu. Hiç kimse onun büyüyünce, yarım yamalak meydana getirilen lokomotif karikatürünü geliştirerek, ilkkez, o zamana göre, mükemmel denebilecek buharlı lokomotifin babası, olacağını kestiremezdi elbet. Küçük Corc'un babası, kömür ocaklarındaki yangın söndürme tulumbalarında çalışıyordu.

Küçük Stevenson, çalışabilecek bir yaşa gelince, babası onu kendi çalıştığı maden ocaklarına aldı. Stevenson çok arzuladığı halde, her halde ailesinin geçim durumu nedeniyle olacak, başarılı bir öğrenci olamadı çocuklar. Anlaşılan onun kabiliyeti daha çok pratik bilgiler edinmesini sağlıyordu. Babasının çalıştırdığı tulumbaların çalışma biçimlerini, küçük kafasına göre çözümlemeye çalışıyor, yeni yeni bir şeyler bulmak ve meydana çıkarmak hevesi ve aşkı içinde yanıp tutuşuyordu. Yâni çocuklar, insanlığa büyük hizmetler yapmış olan, kimin hayatını okursanız okuyunuz,onların hayatta muhakkak bir şeyler yapmak, yapılanları geliştirmek için geceli gündüzlü, yorulmak bilmeyen bir güçle kendilerini işlerine adadıklarını görürüz. Babası ölünce küçük Corc, babasının yerini aldı. Şimdi bir düşünün, hiç, başarı kazanmamış, büyüklerinin gözüne girmemiş olsaydı, onu, babasının yerine işe alırlarmıydı? Üstelik kömür ocaklarında yangın söndürmek işi öyle kolay bir iş de değildi elbet. Bu zeki ve çalışkan çocuk bir süre gece okullarına da devam etti.

Stevenson'un dikkatini birgün, kömür ocaklarına yerleştirilen tahtadan, ray vazifesi gören tahtadan rayların döşenmesi çekti. Bunların üzerinde, hızla giden, ve arkasında ağır yükler çekebilecek güçlü bir makine yapılamaz mıydı? Yapılırdı elbet. Azmin elinden ne kurtulurdu ki? Genç tulumbacı bu düşüncesini, Watt'ın buhar makinasını inceledikten ve bilimsel yönüne iyice kavradıktan sonra, uygulamaya karar verdi. Geceli gündüzlü çalışmaya koyuldu ve 1814 de ilk buharlı lokomotifi meydana getirdi. Bundan 10 yıl sonra da Lokomosyon adını verdiği makinesiyle 22 vagonu satte 8 mil hızla çekebiliyordu. Stevenson'un makinesinin çektiği ağırlık 9 tondan fazlaydı çocuklar, ki, o zaman için pek büyük bir başarıydı.

Kentten kente eşya taşımak için kurulmuş büyük şirketlerden biri, o zaman yeni yapılan Liverpol-Manchester yolunu yapınca (1827), dünün tulumbacısı, günün bilim adamı J. Stevenson'a saatte 10 mil hızla gidebilecek ve 30 ton yük taşıyabilecek bir makine yapmasını, başarı kazanırsa kendisine 2500 İngiliz lirası vereceğini vaat etti. Bu yarışmaya başkaları da katıldı ve oğlunun da yardımıyla Stevenson yarışmayı kazandı ve konulan armağanı hak etti. Artık ünü yayılmaya başlayan bilgin ve oğlu Robert, bu en hızlı ve yeni lokomotif'e (Roket) adını takmışlardı. Baba oğul bugünkü gerçek roketleri görselerdi, ne derlerdi acaba?

Hızı 15 mili bulan ve 600 yolcu binen vagonları taşıyan ilk lokomotifi bulucusu, daha sonraları daha çok geliştirdi 1829 yılında Amerikaya bile lokomotifler sattı. Gördünüz mü çocuklar, azmin elinden bir şey kurtulmuyor. Artık büyük bir üne servete kavuşan Stevenson, yurduna ve dünyaya daha birçok hizmetler görmüş ve son yıllarını Cheterfield'deki çiftliğinde geçirmiştir. 67 yaşında gözlerini hayata, elbet mutlu bir şekilde yummuştur George Stephenson (1848).

DAN COOPER
VE UÇAN DEVLERİN MACERASI

ERTESİ GÜN BÜYÜK HERKÜL PİLOTLARI, PERSONELİ VE İKİ AVRO SOYK YI ALARAK YENİ YERLERİNE TAŞIDI.

DAHA SONRAKİ İKİ GÜN ZARFINDA DAN VE ARKADAŞLARI BURADA ÇALIŞTILAR SAHAYI İYİCE TANIDILAR.

HEPİMİZ OTUZAR SANİYE ARAYLA ÇIKACAĞIZ İLK ÖNCE KIRMIZI ŞÖVALYE SONRA F104 SONRA AVRO SOYK VE NİHAYET BİZ YANİ BÜTÜN EKİP

TAMAM HERŞEY ANLAŞILDI

KARA JETLERDE ORADA HAKLARINDA EN UFAK BİR BİLGİMİZ BİLE YOK

FAKAT BİZDEN SONRA GÖSTERİYE ÇIKACAKLARI MUHAKKAK

GÖSTERİLERİNİDE ÇOK MERAK EDİYORUM.

LAMBALAR YANDI GÖLDEN BİRDEN HERKESE İLERİ

BİRDENBİRE YERİNDEN FIRLAYAN SEKİZ UÇAK KANAT KANADA BİR SEKİZGEN MEYDANA GETİREREK UZAKLAŞTILAR

① BU SIRADA KIRMIZI ŞÖVALYE GÖSTERİYİ AÇTI.

EKİBİN EN MAHARETLİ PİLOTLARINDAN BİRİ AKROBASİ HAREKETLERİNE BAŞLADI.

EN SON GELENLER GOLDENLERDİ. BAŞLARINDA İSE DAN COOPER YARDI. GÖKGÜRÜLTÜSÜ GİBİ YARIŞMA SAHASINA GİRDİLER.

HAYDİ ÇOCUKLAR DÖNEREK ÜÇGEN MEYDANA GETİRİN

19

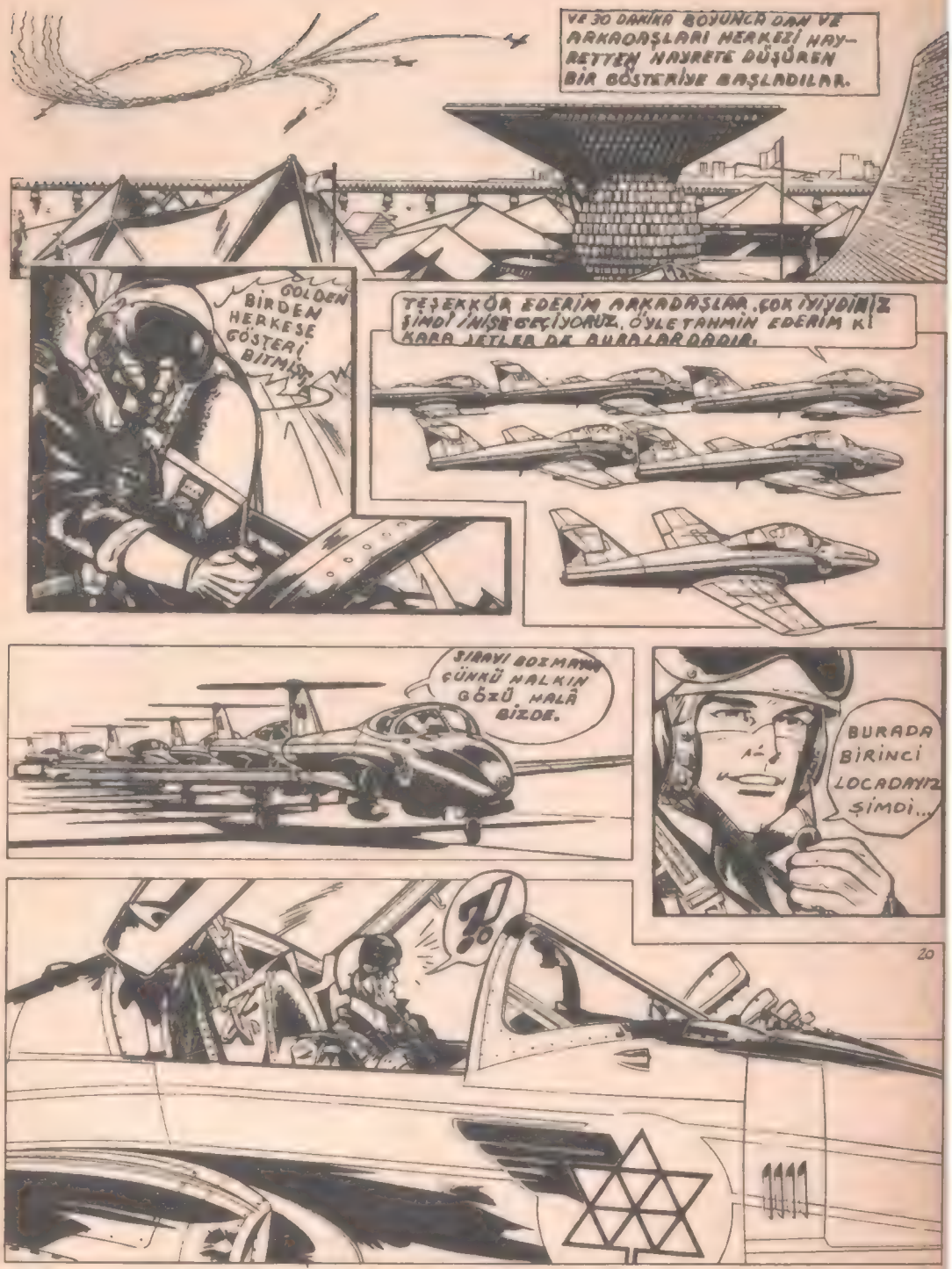

(Devamı gelecek sayıda)

YURDUMUZU TANIYALIM

İZNİK

İzmit Körfezinin tam güneyindeki yemyeşil ormanlıkların ortasında bilmeyenlerin Marmara Denizinin bir parçası zannetiği büyük bir göl vardır. Nilüfer ve sazların süslediği kıyılarından, üzerlerine balık ağları atılmış renkli sandalları ve bütün bir yazı burada geçiren leylekleriyle İznik gölünün güzeliği anlatılmakla bitmez.

Denizden 85 metre yükseklikte olan 308 Km^2 yüzölçümündeki bu gölün etrafını kuşatan asfalt yolların hepsi İznik şehrinin surlarındaki tarihî kale kapılarında buluşurlar. Şehrin etrafını çepeçevre saran tarihî surlar ile dört ayrı yönden gelen yolların bağlandığı Lefke, Yenişehir, İstanbul ve Göl Kapıları'nın bugün bile görünen ihtişamı, bu bölgenin tarihi ve turistik değerini hiç bilmeyenlere dahi anlatacak kudrettedir.

Bizans ve Roma İmparatorlukları zamanında *Nicaea* adını taşıyan bugünkü İznik şehri, Milâttan önce 316 yılında *Antigonia* adiyle kurulmuş, ancak 301 yılında şehri ele geçiren *Lysimachus* bu yeri geliştirerek şehre karısının ismi olan Nicaea adını vermiştir.

Kuruluşundan itibaren Roma, Bizans, Selçuk ve Osmanlı İmparatorluklarının tarihinde önemli bir yer işgâl etmiş olan İznik şehri, bütün bu medeniyetlerin derin izlerini, büyük eserlerini ve anıtlarını koynunda saklamaktadır.

Hristiyanlık tarihinin meşhur *Birinci Konsil*'i, Milâttan sonra 325 yılının Mayısında İmparator Konstantin ve aralarında *Arius*'ün de bulunduğu 318 din adamının iştirakiyle İznik'te toplanmıştır. Arius'ün öldürülmesi ve Hristiyanlık için önemli kararlara varılmasıyla sonuçlanan Birin-

ci Konsil'in yapıldığı *Senatus* adı verilen Bizans Sarayı hâlen İznik gölünün mavi sularının altında bulunmaktadır.

Bu devirlerde su yolları, mâbet ve anıtlariyle çok mâmur bir hale gelmiş olan Nicaea, surlarının mükemmelliği sayesinde 8 inci asırdaki Arap akınlarına karşı kendisini koruyabilmiştir.

Milâttan sonra 787 yılında Ortodokslar arasında aziz tasvirleri meselesinden çıkan anlaşmazlık üzerine, İznik'te 350 metropolit ve rahibin katılmasıyle *Yedinci Konsil* toplandı. Bizans İmparatoriçeşi İrini'nin mümesillerinin de bulunduğu Yedinci Konsil sonucunda aziz resimlerini tahrip edenlerin fikirleri, yeni İkonolozma felsefesi reddedildi. İşte bu toplantının yapıldığı *Ayasofya* adlı bazilika, hâlen İznik şehrinin bütün turistleri çeken mozaik ve freskleriyle bir müze halinde canlı bir tarih tablosu şeklinde durmaktadır. Asırlar boyunca Bizans İmparatorluğunun büyük ve zengin şehirlerinden biri olarak kalan Nicaea 1065 yılındaki depremden önemli şekilde zarar görmüştür.

1071 yılında Türklerin Malazgirt Meydan Savaşını kazanması üzerine bütün Anadolu gibi İznik'in de kaderi değişmiş, Selçuk orduları Kumandanı *Kutulmuşoğlu Süleyman Paşa* tarafından 1080 de zaptedilerek kurduğu devletin başkenti yapılmıştır.

1147 senesinde Selçuk Devletinin yıkılması üzerine şehir tekrar Bizanslıların eline geçti. Haçlı Ordularının İstanbul'u işgâl etmeleri karşısında 1206 da *Teodor Laskaris* kendisini Nicaea'da imparator ilân ederek burayı Bizansın din ve kültür merkezi haline getirdi.

1299 yılında Söğüt'te kurulan Osmanlı Devleti büyümeğe başlayınca şehrin surları önünde Türk askerleri belirmekte gecikmedi. 1331 senesinde *Orhan Gazi*, şehri eline geçirdi ve burasını Osmanlı Devletinin başkenti yaptı. Yedinci Konsil'in toplandığı Ayasofya Camiye çevrilerek ,büyük bir manastır da ilk Osmanlı Medresesi haline getirildi. Şehrin «İznik» adı ile anılmaya başlanması da bu tarihlere rastlar.

Yıldırım Beyazıt'ın Ankara'da Timurlenge yenilmesi sonucunda İznik şehri 1402 de Timur ordularının yağmasına uğradı. Ancak *2. Murat* devrinde İznik, tekrar ve ebedî olarak Türk hâkimiyetine kavuşarak bu defa medeniyet âleminde çiniciliğin merkezi olmak şerefini kazanmıştır. Bu sebeple şehir *Çini Maçini Rumî* veya*Çinizlik* adları ile de anılmıştır. Bursadaki Yeşil Cami ve Yeşil Türbe ile İstanbul'daki Rüstempaşa Camii, Topkapı Sarayında Altın yolu, 3. Murat Dairesindeki çiniler halâ canlılığını koruyan İznik çinileridir.

Bugün ormanlıkların ortasındaki sihirli gölün kıyısında bir mavi nazarlık gibi insanı etkileyen güzel İznik, şehri çeviren kırmızı surların içinde ışıkları semâya akseden Yeşil minareli Camii ve diğer anıtları ile dünya çapında bir tarih hazinesi halindedir.

İznik'in uyanık halkı ve özellikle zeki ve çalışkan çocukları şehirlerinin tarihi ve turistik değerini tamamen kavramış bulunmaktadırlar. O kadar ki bütün İznik'li çocuklar gerçek birer rehber gibi hem kendilerine hem de yurtlarına yararlı oluyorlar.

el işi

ÖRDEKLE SOLUCAN

Size çok hoş vakit geçirecek bu oyuncağı yapmak isterseniz önce B,A ve C şekillerinin kopyasını bir kâğıda çıkartın. Sonra bu kâğıttan kalınca bir kartona geçmek üzere şekilleri kopya edin. Sıra dikkatle kesmeye geldi. Bu iş te bittikten sonra boyu 30 cm. eni 20 cm. olan bir karton hazırlayın. Şekillerin harflerini yanda dikine duran B harfli parçanın üzerine gelecek şekilde rapdedin. X noktasından da elde edeceğiniz parçayı kartona raptedin. Şimdi sıra birbirini kovalıyacak olan bu iki yaratığın kafalarını çıkartacakları delikleri açmağa geldi. Bu her iki deliği de 2 cm. uzunluğunda 1cm. kalınlığında bir dik dörtgen açarak elde edebilirsiniz. Ama bu işi yaparken başların rahatça girip çıkmalarını hesaplayın. Alttaki şekilde görüldüğü gibi yandan arta kalan kısmı oynattığınızda Ördeğin Solucanı kovaladığını görecek hoşça vakit geçireceksiniz.

SERİNLETİCİ ŞERBETLER

Yazın şu sıcak günlerinde çeşitli meyva sularını buzdolabınızın buzluğuna döküp onları dondurursanız elde edeceğiniz renkli buz kalıpları ile şerbetleriniz hazır demektir. Bardağa atılan bir kaç kalıba ilave edeceğiniz su işinizi tamamlıyacaktır. Afiyet olsun..

AĞAÇ SEVGİSİ

Ne kadar güzel durur
Çiçekli ağaç dalı.
Ağaç ocakta değil,
Gönlümüzde yanmalı.

Çocuğum ağacı sev,
Olsun sana baş ödev.
Aşkı ömrünce sürsün
Gönlünde alev alev.

Karacalar, geyikler,
Sülünler, üveyikler..
Binbir çiçek, binbir kuş
Ormanda yuva kurmuş.

Orman yurdun serveti,
Yağmuru, bereketi..
Ormanı sevmeyenler.
Beklesin sefaleti

Ağaçları sevelim,
Kırmayalım dalını..
Fakir düşer sonunda
Korumayan malını.

Tarık ORHAN

DÖVENLER DÖNERKEN

EFLÂTUN C. GÜNEY

Harman yeri, kısmet yeri.. Yığınlar küme küme, tınazlar savrum savrum, kimi elde kalbur, kiminde elek; son yorgunluk, son emek; dön dövenim dön.

Hey gidi günler hey! Çocukluğumda: «Dünya sarı öküzle kara öküzün üstünde duruyor!» derlerdi de, bir türlü buna akıl, sır erdiremezdim. Meğer ne kadar anlayışı kıtça adammışım; bunu ancak elli yaşından sonra anlayabildim.

Bir gün, bir harman yerinde dövenler dönerken bu sarılı siyahlı dönüşün karşısında durdum, düşündüm :

Sabah olsun, harman olsun; süren savuran sağ olsun ama, bu işlere asıl koşan, koşulan şu sarı öküzle, kara öküz.. Eh, dünyayı doyuran kara ekmekse, kara ekmeği de kara topraktan çıkaran bunlar. Demek ki, dünya, sarı öküzle kara öküzün sırtında duruyor. Vaktiyle bunlar olmasaydı, halimiz harap, yerimiz türap olurdu.

İşte bu sözü söyleyen, her halde bunu, bir harman yerinde düşünmüş ve bu manayı söylemiş ama, anlayanlar anlamış, anlamayanlar anlamamış..

Peki ama bugün de böyle mi dersiniz? Ne gezer! Bugünkü dünya, o dünya mı? Dursa dursa, bugün ancak bir avuç köy sarı öküzle kara öküzün sırtında duruyor; oysa ki koca bir dünya her biri bin öküz kuvvetindeki makinelerin üstünde dönüp duruyor. Biz de dünyanın bu gidişine ayak uydurmalıyız. Sarı öküzün yerine biçer-bağlar, kara öküzün yerine de biçer-döver makineler koşmalıyız. Birçok köyler ermiş muradına, darısı bizim köyün başına!

TORAMAN

Yazan : Fikret Arıt

Bir ayağında beyaz bir benek olan boz renkli, erkek bir çoban köpeği idi. Köşkün bahçesindeki kulübesinin önünde sere-serpe yatmış, başını ön ayaklarının üstüne koymuş uyuyordu. Birden kafasını kaldırdı. Kulaklarını dikti. Sonra doğruldu. Koştu. Bir hamlede bahçe duvarının üstüne çıktı. Orada oturdu. Yolun alt yanına bakmaya başladı.

Köpeğin baktığı yerden ağır ağır, çantalı iki kişi geliyordu. Yan sokaktan iki, üç köpek çıktı. Adamlardan biri çantasından et parçaları alarak köpeklere attı. Köpekler önce geri kaçtılar. Adamların yürüdüğünü görünce de hemen atılarak birer lokmada etleri yuttular. Adamların peşinden yürüdüler.

O sırada köpeklerden biri ince sesler çıkararak adamların peşinden ayrıldı. Yan bir sokağa girip kayboldu. Onu öbür köpek izledi. Fakat sokağa giremeden yanüstü devrilip kıvranmaya başladı. Sonra kaskatı kesildi.

Kudurmamaları ve saldırmamaları için başıboş köpeklere zehirli et atan Belediye köpek öldürme ekibinin adamları da yolun sonunda kayboldular

Oturduğu duvarın üstünden dikkatle olayı izleyen çoban köpeği kalktı. Bahçeye atladı. Eski yerine gelip sıcak Mayıs güneşine kendini verdi.

⁂

Boz renkli, erkek çoban köpeği Yeşilköy'deki bu üç katlı, on iki odalı köşke daha miniminiyken, Afyon'daki bir çiftlikten getirilmişti. Yavruyu köşkte ağzına göz damlalığı ile süt akıtarak beslemişlerdi. Ondan sonra da yiyeceği herşey kaynatılarak yedirilmiş, hiçbir zaman çiğ et verilmemişti. Güçlü, iştahlı bir köpekti. Fakat işte on gün vardı ki hayvanda büyük bir değişiklik meydana gelmişti.

Bu değişiklik asıl ailede meydana gelmiş, sonra da köpeğe geçmişti.

Yeşilkoy'deki bu büyük köşk, on gün öncesine kadar belki çevrenin en mutlu yapısı idi. Odalar ve bahçe, ailenin, en büyüğü erkek olan üç çocuğunun kahkahaları, piyano ve keman sesleri ile çınlar; ana-babanın yüzlerinde mutlu bir gülümseme hiç eksik olmazdı.

Köşkteki büyükler de, küçükler de hayvan dostuydular. Bahçede boz renkli çoban köpeğinden başka tavuklar, ördekler ve bir kirpi; evde de yaşlılıktan dişleri dökülmüş emektar bir kedi vardı. Baba her sabah ve ak şam çoban köpeğinin yiyeceğini kendisi onun kulübesine götürür, başında durarak yedirirdi.

Fakat işte on gün vardı ki köşkte kahkahalar duyulmaz olmuş; piyano ve keman sesleri kesilmişti. Tam bir yıkıntı içinde olan baba bütün alışkanlıklarını unutmuş olarak yaşıyordu. Köşkü karşılık göstererek aldığı borç parayı ödeyememiş; alacaklı, köşkü satılığa çıkaracağını söylemeye

başlamıştı. Evde tek konu köşkün satılması ihtimali idi. Çocuklar doğup büyüdükleri, en mutlu günlerini yaşadıkları bu yapıdan nasıl ayrılacaklarını düşünüyorlardı. Taşımak zorunda kalacakları bir apartman katında sevgili köpeklerini, tavuklarını, ördeklerini ve kirpilerini nasıl besleyeceklerdi?

Baba bir yerlerden para bulup bu büyük borcu ödemek ve köşkü kurtarmak çabasındaydı.

⁂

Ailenin oğlu bir sabah kahvaltıda:

«Baba, Toraman ölecek» dedi

Baba şaşırdı

«Ölecek mi?... Neden?...»

«Çok zayıfladı... Önceleri azbirşey yiyordu ama şimdi hiç yemez oldu... Bir veterinere götürsek.»

Baba kısa bir süre düşündükten sonra cevap verdi:

«Veterinerlik işi yok Toraman'ın... Üzülüyor... Bizi üzgün gördüğü için o da üzülüyor.»

Baba-oğul kahvaltıdan sonra bahçeye çıktılar. Toraman klübesinin önünde upuzun yatmıştı. Onları görünce kalktı. Fakat eskiden olduğu gibi ince ince sesler çıkararak, sevinçten kuyruğunu iki yanına vurarak değil, halsiz halsiz... Zorla...

Baba hayvanın yanına çömeldi. Başını okşadı. Sonra ağır ağır:

«Köşk satılmayacak Toraman» dedi. «Hepimiz yine burada yaşayacağız. Sen de bizimle beraber olacaksın... Kurtaracağız köşkü, üzülme...»

Fakat köşk kurtarılamadı.

⁂

Bahçe duvarının üstüne oturmuş, köşkten çıkarılan eşyaların kamyona yüklenmesini seyreden Toraman birden kulaklarını dikti. Başını çevirdi. Yolun alt yanından doğru çantalı Belediye köpek öldürme ekibinin geldiğini gördü. Ekibin, önünden geçmesini bekledi. Sonra başını çevirip uzun uzun bahçeye, köşke baktı. Başını yeniden öte yana çevirip kendini sokağa bıraktı. Ağır ağır ekibin peşinden yürüdü.

Yürürken bir yandan da çevrelerine bakan ekibin adamlarından Toraman'a daha yakın olanı çantasını açarak birkaç parça et çıkardı ve çoban köpeğine attı. Toraman zehirli etleri aceleyle yuttu. Biraz daha yürüdü. Adamlar başka et atmadan uzaklaştılar.

Toraman durdu. Bir süre adamların peşinden baktı. Sonra başını köşkün olduğu yana çevirdi. Birden irkildi. Hafifçe inledi. Hemen kalktı. Hızlı hızlı köşkün bahçe kapısına doğru koştu. Son adımları sendeleyerek attı, kapının önüne varınca da yıkıldı. Kısa bir süre kıvrandı. Sonra yanüstü devrilip kaldı...

DALGIN DUVARCI

Evet bu dalgın duvarcı kendine çıkacak yol bırakmış mı? Bırakmamış mı? Bir türlü bulamıyor.

Ona siz yardım eder misiniz?

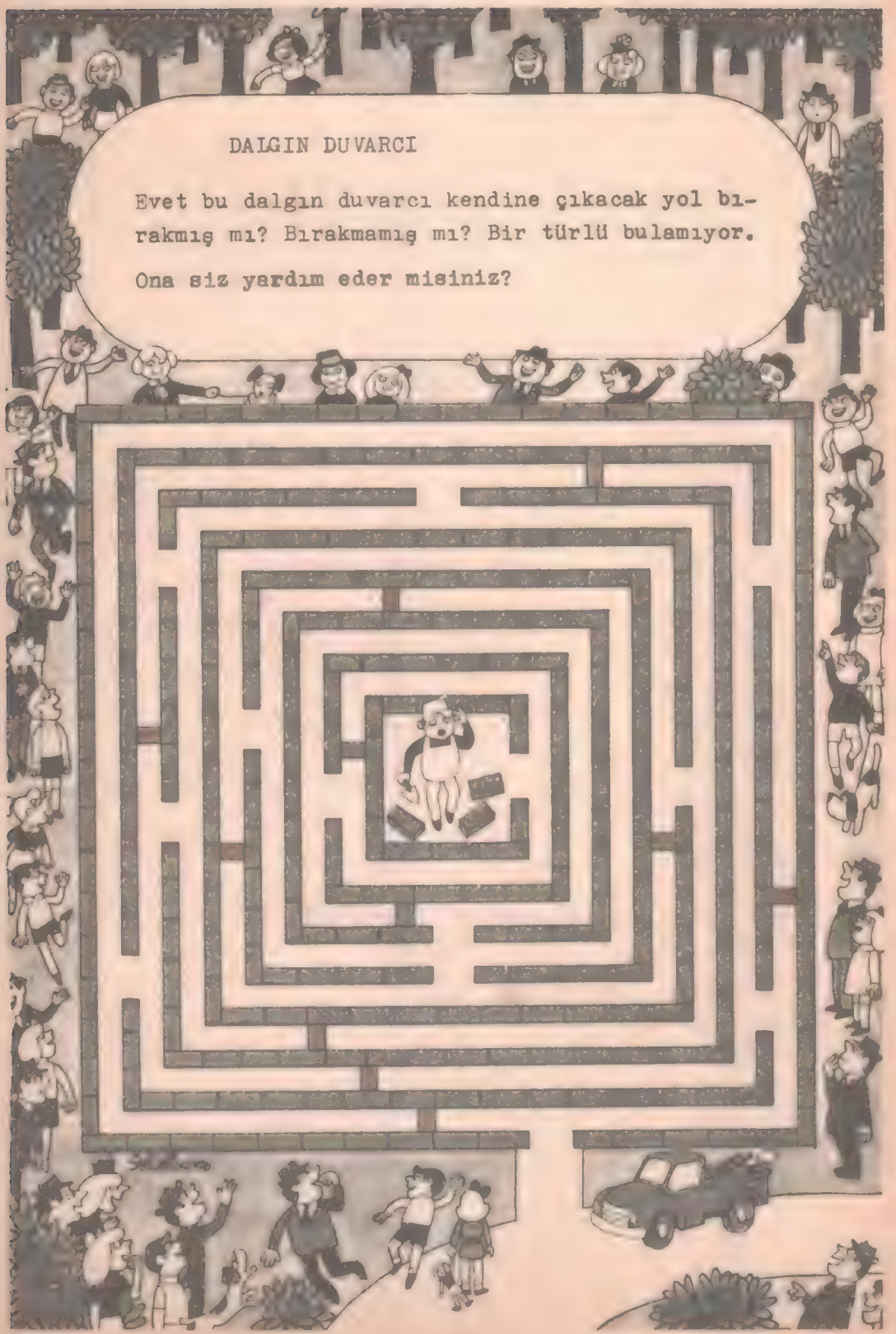

Bu resimde saklananları bulmaya çalışın.

PARKTA

Aycan'la dedesi her pazar olduğu gibi Parka gitmişlerdi. Dedesiyle oturdukları banktan havuzda yüzen kuğuları seyrediyordu. Dedesi ona katılmış olduğu savaşları ballandıra ballandıra anlatıyordu. Aycan bu hikayelerden son derece hoşlanırdı. Fakat bugün aklında hayalini kurduğu motörlü bisiklet vardı. Bu yüzden de dedesine bir türlü kulak kulak veremiyordu. Dedesi de bu durumu fark etti.

«Bugün çok dalgınsın Aycan, neyin var yoksa bir şeye mi canın sıkılıyor» dedi.

«Hayır dedeciğim, sadece bazı şeyler düşünüyorum, onun için dalgınım» diye cevap veren Aycan'a dedesi «Bak yavrum eğer bir takım şeyler düşünüyorsan bana da söyle beraber hal çaresine arayalım» diyerek karşılık verdi.

Aycan «Yok yok dedeciğim, düşündüklerim sadece kurduğum hayallerin nasıl gerçekleşeceği, onun için sizin yardım edeceğiniz bir durum yok» diyerek konuyu kapatmak istediyse de dedesi ısrar ediyor ve neler düşündüğünü öğrenmek istiyordu.

Aycan için artık kurtuluş yoktu. Zira dedesi bir şeyi öğrenmek istediği zaman, hiç peşini bırakmazdı. Ne yapar yapar öğrenirdi. Aycan'ın açıklamaktan başka yapacağı bir şey kalmamıştı.

«Dedeciğim, hani şu bizim apartmanın yanındaki köşkte Kaan var. Biliyorsunuz, onun bir de motörlü bisikleti var. Benim de bir tane olsun istiyorum. Çünkü onun beni kıskandırdığı gibi ben de onu kıskandırmak istiyorum. Her gün bana motöründen söz edip, benim bir motörüm olamı-

yacağını söylüyor. Ben de ancak onu hayallerimde kıskandırabiliyorum. Çünkü benim bir motörüm yok. Hep hayal kuruyorum, ne ders çalışabiliyorum, ne de sınıfta öğretmeni izleyebiliyordum. Biliyorsunuz geçen karne 3 tane zayıfım geldi hep bu yüzden. İşte düşündüklerim bunlar dedecığim.»

Aycan anlatırken bile heyecanlanmış, Kaan'a büyük bir kin beslediğini her hareketiyle ortaya koymuştu.

Dedesi, Aycan'ı dinledikten sonra hiç bir şey söylemedi uzun uzun boşluğa baktı ve «Bak sevgili yavrucuğum; bir motörlü bisikletin olmasını istemem kötü bir şey değil, fakat sen bununla kalmıyor bir arkadaşını kıskandırmak istiyorsun. Ayrıca o kadar hayale dalıyorsun ki senin de söylediğin gibi derslerini etkiliyor.»

Aycan dedesi konuşmasını bitirmeden hemen atıldı ve «Fakat dedeciğim ne yapayım elimde değil» dedi.

Dedesi «Bak yavrucuğum iki hatana bir hata daha eklendi. Bu hatan da benim sözümü kesmek. Ben nasıl senin sözünü dinlediysem senin de beni böyle dinlemen gerekir.»

Aycan kızardı ve dedesinin sözünü kestiği için özür diledi. «Dedeciğim fakat iki hatam daha olduğunu söylediniz. Ben size karşı başka bir hata yaptığımı zannetmiyorum» dedi.

«Bak yavrucuğum, senin hatalarını düzeltmek benim için bir görevdir. Öteki hatalarının ne olduğu ise; Bunlardan biri arkadaşına kinlenmek, ötekisi de onu kıskandırmak istemendir. Hataların bununla da kalmıyor. Yani sen bu iki çirkin hatanın sonucunda bir hataya daha düşüyorsun ve derslerine çalışamıyorsun.

İnsanlar kendilerin yapılan kötülüklere her zaman kötülükle cevap verseler dünya yaşanmaz hale gelir. Bunu hiç bir zaman unutma.

Bak yavrucuğum eğer sen Kaan'a seni kıskandırmak için bir şeyler yaptığı zaman, önemsemeseydin, bir kez söyler, bir kez daha söyler ama sonunda kendi yaptığından utanırdı. Böylece sen ne derslerinden olur, ne düşüncelere dalar, ne de arkadaşların için böyle kötü şeyler düşünürdün».

Dedesinin söyledikleri gerçeğin kendisiydi. Aycan bütün düşündüklerinden utandı. Dedesine böyle bir duruma bir kez daha düşmeyeceği için söz verdi.

Parktan ayrılma saatleri gelmişti. Dedesiyle beraber evlerine doğru yürüdüler.

Aycan ertesi gün sevinç dolu uyandı. Bütün gece rüyasında Kaan'dan özür dilemiş, aslında onun için kötü şeyler düşünmemiş olduğunu, çocukluk yaptığını söylemişti. Kaan da ondan özür dilemiş kendisini affetmesini istemişti. Sevinci bundandı. Ne kadar güzel şeydi başkasına kötülük beslememek.

İçi tertemiz olmuştu. Kaan'ı, Hasan'ı Mehmet'i herkesi herkesi, bütün insanları seviyordu.

A. E. TUFAN.

Sizden Gelenler

ÖĞRETMENİM
OKULDAN AYRILDIĞIM ZAMAN,
SENİ GÖRESİM GELİR.
HER SABAHKİ GİBİ OKULA GELİNCE
SEVİNÇLE DOLAR TAŞAR İÇİM.
FAYDALI ŞEYLERİ
SEN ÖĞRETİRSİN BANA
SEVERİM CANIMDAN ÇOK
SEVGİLİ ÖĞRETMENİM.

Melek Bulut Yaş - 10
Karamanlı İlkokulu No: 359
Maraş

KİTABIM
DOSTLARIMIN EN İYİSİ
BİLGİ DOLU İÇİ
BANA HER ŞEYİ ÖĞRETEN
KİTABIMDIR, KİTABIM.
GECE GÜNDÜZ OKURUM
OKUDUKÇA DOYAMAM
EN GÜZEL ARKADAŞIM
KİTABIMDIR, KİTABIM.

Fatih Özüaçık
Cumhuriyet İlkokulu 5-B
GAZİANTEP

ORMAN
VATAN'IN CANISIN ORMAN
TABİAT'IN GÜLÜSÜN
DAĞLARDA SEN ULUSUN
SEN VATAN'IN CANISIN ORMAN.
TOPRAK ÜSTÜNDE ORMAN
MERA ÜSTÜNDE ÇİMEN
SENİ GÖRDÜM MÜ GÜLEM
SEN YAŞADIKÇA BEN ÖLEM.
SENİ HEM KESERLER
HEM YAKARLAR?.
GÖTÜRÜRLER BİR DE SATARLAR
BÜTÜN YİYECEKLERİ ORMANDAN ALIRLAR
SEN YİNE ULUSUN ORMAN

Ahmet Arıca
Antalya - Yeniköy İlkokulu 2/A

ÇOCUK YUVASI

Kültür Yayın Ltd. Ort. adına
Sahibi
Türk-Ticaret Bankası
Umum Müdürü
TURGUT SIZMAZOĞLU

İDARE: Kültür Yayın Ltd.
Ort. Türk Ticaret Bankası
Galatasaray-İstanbul
Telefon: 49 34 44
P.K. 541 BEYOĞLU

Genel Yönetim:
NURAN DEMİRCİOĞLU

Genel Yazı İşleri Müdürü:
REBİİ BARAZ

Basıldığı yer:
APA OFSET BASIMEVİ
64 03 75

ABONE: Yıllık abone bedeli 15.— Liradır. Tanesi 125 krş. Bütün Türk Ticaret Bankası Şubelerinden abone kaydedilir. Banka şubesi olmıyan yerde abone olmak isteyenler mecmuanın adresine 15 lira göndererek abone olabilirler.

ÇOCUK YUVASI KULÜBÜ

ÇOCUK YUVASI KULÜBÜ

İsim ve soyadı : .....
Doğum yeri ve yılı : .....
Okul ve Sınıfı : .....
Ev adresi : .....
Hoşlandığı şeyler : .....
P. K. .....

ÇOCUK YUVASI KULÜBÜ ÜYELERİ

İbrahim Ulaşan
1959 İstanbul

Osman Çelen
1958 Isparta

Arda İnal
1963 Balıkesir

Mahmut Coşkuner
1955 İstanbul

Güven Güzeldere
1963 Ankara

Harun Ulusoy
1959 Trabzon

Can Diril
1960 Babaeski

Reşat Aksun
1957 İstanbul

Tahsin Bakan
1958 Samsun

İhsan Gürle
1957 Kaman

Nazım Atalay
1957 Gemlik

Namık Kemal Kaynakçı
1959 Sivrihisar

Ümit Bora
1960 İstanbul

Mustafa Varat
1955 İskenderun

Hüdai Argüder
1960 Aydın

Nuran Varat
1957 İskenderun

RESİM SERGİSİ

(AFRİKA)
III-C 78
Sibel Sarpkaya

Ayşe Demirsoylu
MAKSİ - MİNİ - MİDİ

Ömer Güvenel

S. Sarpkaya III-C

PONPON

BU MECMUA TÜRK TİCARET BANKASI'NIN BİR KÜLTÜR HİZMETİDİR.